

1. Опис навчальної дисципліни
Превентивні технології забезпечення здоров'я продуктивних тварин
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	21 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	–	
Форма контролю	Екзамен, Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1–2	
Семестр	2–3	
Лекційні заняття	23 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	–	год.
Лабораторні заняття	76 год.	год.
Самостійна робота	81 год.	год.
Індивідуальні завдання	–	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 3,5 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Основною метою дисципліни «Превентивні технології забезпечення здоров'я продуктивних тварин» є формування системи спеціальних знань та практичних навичок щодо аналізу виробничих показників та планування профілактичних заходів з урахуванням особливості фізіологічного стану та віку тварин, годівлі, кліматичних умов та умов і систем утримання та дозволить студентам засвоїти необхідний обсяг знань, що дасть можливість досягти високого рівня професійної компетентності майбутніх фахівців.

Завдання:

- ознайомити з основами теорії та практики діяльності лікаря ветеринарної медицини в умовах сучасних тваринницьких підприємств;
- поглибити теоретичну підготовку щодо причин, механізмів розвитку, методів діагностики, лікування та профілактики внутрішніх хвороб продуктивних тварин;
- оволодіти методами лабораторної діагностики різних матеріалів від хворих тварин;
- оволодіти сучасними методами досліджень та заходами превентивних технологій забезпечення здоров'я продуктивних тварин;
- навчитися ставити наукові експерименти та проводити їх статистичні обрахунки;
- отримати навички опрацювання літературних джерел з вибраної тематики під час написання магістерської роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень продуктивних тварин;

- особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування продуктивних тварин та профілактики в них внутрішніх незаразних хвороб;

- чинні закони та інші нормативно-правові акти щодо умов утримання, захисту тварин від жорстокого поводження, безпеки та розповсюдження хвороб продуктивних тварин.

- повну схему лабораторної діагностики найважливіших внутрішніх хвороб жуйних тварин;

- ефективні сучасні лікарські засоби, які застосовуються для лікування продуктивних тварин та період їх каренції;

- морфологічні зміни крові жуйних тварин за патологій та під час застосування ветеринарних лікарських засобів;

- біохімічні зміни крові у жуйних тварин за патологій та під час застосування ветеринарних лікарських засобів;

- сучасну динаміку найбільш поширених в Україні внутрішніх хвороб продуктивних тварин.

вміти:

- володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих продуктивних тварин та вміти аналізувати їх результати;
- розпізнавати (діагностувати) внутрішні хвороби продуктивних тварин;
- диференціювати від хвороб із подібними симптомами;
- проводити дослідження продуктивних тварин та об'єктів довкілля;
- володіти сучасними методами досліджень;
- розробляти і впроваджувати лікувально-превентивні заходи за різних хвороб продуктивних тварин у господарствах різної форми власності;
- з урахуванням етіології і патогенезу раціонально застосовувати фармакологічні та інші засоби лікування хворих продуктивних тварин;
- складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб продуктивних тварин та організувати його виконання.
- передбачити можливість виникнення і поширення хвороб жуйних тварин;
- своєчасно визначати прогноз щодо перебігу і закінчення хвороби;
- запобігати виникненню ускладнень у тварин під час введення лікарських речовин, сироваток, тканинних препаратів, проведенні масових ветеринарних обробок, транспортуванні тварин тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни (Внутрішні хвороби тварин, 2 семестр)

Змістовий модуль 1. (Внутрішні хвороби жуйних тварин)

Тема лекційного заняття 1. Диспансеризація великої рогатої худоби на молочних фермах. Аналіз виробничих показників, умов утримання, годівлі, напування та визначення клінічного статусу великої рогатої худоби. Превентивні заходи по недопущенню розвитку захворювань у молочних корів.

Тема лекційного заняття 2. Проблема ацидозу у молочному скотарстві. Особливості діагностики, лікування та профілактики ацидозу у корів, спричиненого висококонцентратними раціонами направленими на високі надої молока. Особливості перебігу. Субклінічний ацидоз. Патогенез. Симптоматика. Діагностика. Лікування та профілактика. Вивчення заходів по недопущенню виникнення. Превентивні заходи по недопущенню вторинних захворювань, що розвиваються на фоні ацидозу.

Тема лекційного заняття 3. Управління стадом і вирощування телят. Сухостійні корови та антенатальний період, підсосний період, колостральний імунітет, розвиток передшлунків, годівля, вода та умови утримання, попередження захворювань та робота з персоналом щодо забезпечення здоров'я телят.

Змістовий модуль №2 (Хвороби птиці)

Тема лекційного заняття 4. Сучасний стан птахівництва в Україні.

Тема лекційного заняття 5. Стрес і канібалізм у птиці – головні причини та методи профілактики цих патологій.

Змістовий модуль № 3 (Хвороби свиней)

Тема лекційного заняття 6. Теоретичні і організаційні основи профілактики захворювань свиней.

Особливістю внутрішніх незаразних хвороб є те, що, крім явно хворих тварин, яким надається лікувальна допомога, є багато тварин клінічно здорових, але з низьким рівнем або порушеним білковим, вуглеводним вітамінним і мінеральними обмінами речовин. Такі тварини також потребують лікування. Хоча явних симптомів хвороби в них немає. Теоретичною основою загальної профілактики є загально біологічний закон про єдність організму тварин із навколишнім середовищем.

На профілактичному етапі диспансеризації проводять групову профілактику, для чого необхідно створити повноцінну кормову базу, яка відповідала б особливостям обміну речовин і рівню продуктивності тварин. Слід також забезпечити відповідність фізіологічних параметрів організму тварин гігієнічним умовам утримання і господарського використання їх.

Свині особливо вимогливі до рівня і якості протеїну, збалансованості амінокислотного складу. Утримання підсисних свиноматок на раціонах з оптимальним рівнем повноцінного протеїну сприяє підвищенню молочної продуктивності і ефективному використанню азоту корму на утворення молока.

Тема лекційного заняття 7. Особливості діагностики і профілактики захворювань поросят.

Організм молодняку свиней відрізняється від дорослого рядом особливостей будови тіла, функцій кровотворної, дихальної та травної систем, обміну речовин, неспецифічної резистентності та імунної реактивності. У молодняку свиней спостерігаються постійні інтенсивні морфологічні і функціональні перебудови, які збігаються зі стадіями розвитку. Виділяють від трьох до п'яти стадій.

Одразу після народження в крові поросят майже відсутні імунoglobуліни, що в сукупності з незначною кількістю лейкоцитів, низькою лізоцимною та бактерицидною активністю сироватки крові дає можливість характеризувати цей період як критичний для захисту поросят. Це є так званий віковий або фізіологічний імунний дефіцит, його перша фаза.

(Внутрішні хвороби продуктивних тварин, 3 семестр)

Змістовий модуль №4 (Хвороби продуктивних тварин)

Тема лекційного заняття 8. Програма управління здоров'ям стада. Створення стада, стійкого до захворювань. Попередження виникнення захворювань у тварин. Організація ефективної програми управління здоров'ям тварин стада. Використання хімічних і ветеринарних препаратів у відповідності з приписом. Годівля. Переваги електронної програми управління здоров'ям стада.

Тема лекційного заняття 9. Правильне використання ветеринарних препаратів та період виведення (каренції) з точки зору антимікробної резистентності. Вплив, причини та період виведення ветеринарних препаратів, стійкість до антибіотиків, антибіотики як стимулятори росту, правильне використання ветеринарних препаратів, маркування, шляхи попередження наявності залишків антибіотиків у молоці та методи боротьби із стійкістю до антибіотиків.

Тема лекційного заняття 10. Сучасні засоби групової неспецифічної і специфічної профілактики хвороб птиці.

Тема лекційного заняття 11. Синдром діареї у поросят.

Хвороби системи травлення дуже поширені і становлять від 40 до 60 % незаразної патології у тварин. Основні причини, які сприяють виникненню захворювань системи травлення, умовно поділяють на три групи. До першої групи відносять порушення умов годівлі та напування тварин: неповноцінні раціони за поживними і біологічно активними речовинами; раптовий перехід від одного типу годівлі на інший, що найчастіше буває при переведенні з пасовищного на стійлове утримання і навпаки; порушення технології заготівлі, збереження і підготовки кормів до згодовування; порушення співвідношення поживних і біологічно активних речовин (протеїну і цукру, кальцію і фосфору та ін.) і окремих кормів (грубих, соковитих і концентрованих) в раціонах; нерегулярна годівля та напування тварин; згодовування зіпсованих і недоброякісних кормів (гнилих, мерзлих, засмічених землею та сторонніми тілами); напування недоброякісною водою.

У свиней відмічають зниження апетиту, спотворений смак, підвищену спрагу, тварини більше лежать, зариваються в підстилку, перистальтику кишок чути на відстані, запор змінюється проносом, кал ущільнений або рідкий з домішками газів, слизу, крові; температура тіла може бути підвищена на 1-2°; пульс частий, малого наповнення, тони серця послаблені, відмічають іноді задишку. Внаслідок серцевої недостатності порушується газообмін, виникає ціаноз кінчиків вух, рильця, анемічність слизових оболонок. Пізніше температура тіла знижується, з'являються судоми окремих груп м'язів і тварина гине.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Хвороби жуйних						
Тема 1. Диспансеризація великої рогатої худоби на молочних фермах..	24	3		14		7
Тема 2. Проблема ацидозу у молочному скотарстві.	18	2		8		8
Тема 3. Управління стадом і вирощування телят.	10	2		8		
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	52	7		30		15
Змістовий модуль 2. Хвороби птиці						
Тема 4. Сучасний стан птахівництва в Україні.	9	2		7		-

Тема 5. Стрес і канібалізм у птиці – головні причини та методи профілактики цих патологій.	18	2		8		8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	27	4		15		8
Змістовий модуль 3. Хвороби свиней						
Тема 6. Теоретичні і організаційні основи профілактики захворювань свиней.	9	2		7		-
Тема 7. Особливості діагностики і профілактики захворювань поросят.	17	2		8		7
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	26	4		15		7
Разом за 3 семестр	105	15		60		30
Змістовий модуль 4. Хвороби продуктивних тварин						
Тема 9. Програма управління здоров'ям стада.	14	2		4		8
Тема 10. Правильне використання ветеринарних препаратів та період виведення (каренції) з точки зору антимікробної резистентності.	14	2		4		8
Тема 11. Сучасні засоби групової неспецифічної і специфічної профілактики хвороб птиці.	14	2		4		8
Тема 12. Синдром діареї у поросят.	14	2		4		8
<i>Разом за змістовим модулем</i>	56	8		16		32
Усього годин	161	23		76		62

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2 семестр (Внутрішні хвороби продуктивних тварин)		
1.	ТЕМА 1. Диспансеризація великої рогатої худоби на молочних фермах.	8
2.	ТЕМА 2. Превентивні заходи щодо недопущення розвитку субклінічного ацидозу у молочних корів.	4
3.	ТЕМА 3. Превентивні заходи щодо недопущення розвитку алкалозу у молочних корів.	4
4.	ТЕМА 4. Превентивні заходи щодо недопущення розвитку кетозу у молочних корів.	4
5.	ТЕМА 5. Превентивні заходи щодо недопущення жирового гепатозу у жуйних	2

6.	ТЕМА 6. Превентивні заходи щодо недопущення захворювань передшлунків у жуйних.	2
7.	ТЕМА 7. Превентивні заходи щодо недопущення зміщення сичуга у жуйних	2
8.	ТЕМА 8. Превентивні заходи щодо недопущення теплового стресу у жуйних.	2
9.	ТЕМА 9. Превентивні заходи щодо недопущення захворювань новонароджених та молодняку жуйних.	2
10.	ТЕМА 10. Особливості клінічного обстеження птиці в пташнику (обстеження стада)	2
11.	ТЕМА 11. Особливості індивідуального клінічного дослідження птиці	2
12.	ТЕМА 12. Особливості гематологічних досліджень у птиці	2
13.	ТЕМА 13. Особливості інкубації птиці в промислових, приватних і фермерських господарствах	2
14.	ТЕМА 14. Диференційна діагностика та профілактика хвороб ембріонів птиці	2
15.	ТЕМА 15. Диференційна діагностика та профілактика респіраторних хвороб птиці	2
16.	ТЕМА 16. Диференційна діагностика та профілактика хвороб системи травлення у птиці	3
17.	ТЕМА 17. Методи фіксації та приборкання свиней. Техніка відбору крові в свиней	2
18.	ТЕМА 18. Загальне і спеціальне дослідження свиней	2
19.	ТЕМА 19. Терапевтична техніка при лікуванні хвороб свиней	2
20.	ТЕМА 20. Діагностика лікування та профілактика хвороб системи дихання в свиней	2
21.	ТЕМА 21. Діагностика лікування та профілактика хвороб м'язів, кісток та суглобів у свиней	2
22.	ТЕМА 22. Діагностика лікування та профілактика хвороб системи травлення в свиней	2
23.	ТЕМА 23. Діагностика лікування та профілактика хвороб шкіри в свиней	3
3 семестр (Внутрішні хвороби продуктивних тварин)		
24.	ТЕМА 24. Програма управління здоров'ям стада.	4
25.	ТЕМА 25. Правильне використання ветеринарних препаратів та період виведення (каренції) з точки зору антимікробної резистентності.	4
26.	ТЕМА 26. Диференційна діагностика та профілактика	4

	метаболических хвороб птиці	
27.	ТЕМА 27. Діагностика лікування та профілактика порушень обміну речовин у свиней	4
...		76

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Внутрішні хвороби жуйних

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра Терапії і клінічної діагностики 2021-2022 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Превентивні технології забезпечення здоров'я продуктивних тварин»	Затверджую зав. кафедри Костенко В.М. «__» __ 2021 р.
--	--	---	---

Екзаменаційні запитання

1. Диспансеризація тварин.

2. Кесарів розтину у ВРХ, техніка проведення.

Тестові завдання різних типів

1. Перерахуйте хвороби ВРХ ускладненням яких є абсцеси печінки

1	Алкалоз
2	Ацидоз
3	Тимпанія
4	Закупорення книжки
5	Гнійний холангіт

2. Перерахуйте засоби для корекції рН вмісту рубця за алкалозу

1	Кисле молоко
2	Натрію гідрокарбонат
3	Цукор
4	Оцтова кислота
5	Лужні суміші

3. Назвіть препарати показані для лікування молодняка, хворого на білом'язову хворобу

1	натрію селеніт
2	цинку сульфат
3	препарати йоду
4	токоферолу ацетат
5	магнію сульфат

4. Для проведення премедикації у ВРХ застосовують:

1	тіопентал натрію;
2	гексенал;
3	Кетамін;
4	Аміназин.

5. Розставити поняття відповідні до їх характеристики:

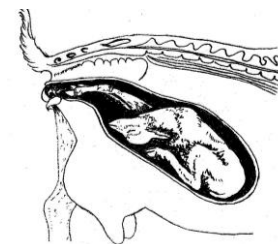
1. лапароцентез	А. прокол рубця
2. лапаротомія	Б. пункція черева
3. руміноцентез	В. розтин черевної стінки

8. Які наслідки виникають при не наданні допомоги тварині під час бурхливих перейм і потуг?

А	Розлади кровообігу плаценти і загибель плода?
Б	Розрив матки, або виворіт матки;
В	Тривале залежування роділлі;
Г	Гіпогалактія, агалактія.

9. Виберіть правильну відповідь патологічного розміщення плода в утробі матері?

- А) завертання голови на бік;
Б) опускання голови вниз;
В) закидання голови на спину;
Г) скручування шиї;
Д) плечове передлежання.

10. Що з наведеного застосовують при комплексному лікуванні корів з субінволюцією матки?

А	промивання матки розчинами антисептиків;
Б	звільнення порожнини матки від лохій;
В	попередження розвитку мікрофлори у матці;
Г	нормалізація обміну речовин в організмі і трофіки;
Д	відновлення структури

4. ентероцентез	Г. прокол стінки тонкої кишки	ендометрію;
6. Через одну годину після отримання ушибу для лікування тварини застосовують:		
1	тиснучу пов'язку у поєднанні з холодом	
2	теплові процедури	
3	масаж	
4	гіпсову пов'язку	
7. Розставте у відповідності методи анестезії		
А. Кесарів розтин	1. Паралюмбальна	
Б. Езофаготомія	2. Висока чи низька сакральна	
	3. Нейролептаналгезія	
	4. Інфільтраційна анестезія	

1. Які із перерахованих симптомів відносяться до загальних симптомів хвороб системи травлення жуйних

1.	Тахікардія
2.	Тахіпное
3.	Регургітація
4.	Полакіурія
5.	Блювання

2. Перерахуйте симптоми характерні для набряку гортані у корів

1.	Видимі слизові оболонки гіперемійовані
2.	Утруднене дихання яке часто супроводжується свистом, хрипами, стогоном
3.	Експіраторна задишка
4.	Серозно-гнійні витікання з ніздрів
5.	Інспіраторна задишка

3. Розставте у відповідності методи анестезії

А. Кесарів розтин	1. Паралюмбальна
Б. Езофаготомія	2. Висока чи низька сакральна
	3. Нейролептаналгезія
	4. Інфільтраційна анестезія

4. Назвіть засоби для корекції рН вмісту рубця при алкалозі

1.	Кисле молоко
2.	Натрію гідрокарбонат
3.	Молочна кислота
4.	Оцтова кислота
5.	Лужні суміші

5. У теляти 2-х місячного віку спостерігаються: двохстороннє носове витікання, кашель, змішана задишка, при аускультатії – посилене везикулярне дихання з вологими і сухими хрипами. Частота серцевих скорочень – 112 за хв., І-й тон серця посилений з акцентом на легеневої артерії. Температура тіла – 40,1 °С. При перкусії грудної клітки з лівого боку встановлено ділянки притупленого звуку. Поставте діагноз?

1.	Хронічний бронхіт
2.	Інтерстиціальна емфізема легень
3.	Бронхопневмонія
4.	Плеврит

6. Назвіть хворобу передшлунків жуйних, яка може ускладнюватися румінітом, ламінітом, абсцесами в печінці та інших органах

1.	Тимпанія рубця
2.	Ацидоз рубця
3.	Закупорення книжки
4.	Травматичний ретикуліт

7. Назвіть патогномонічну ознаку закупорення книжки

1.	Послаблення перистальтики сичуга
2.	Послаблення або відсутність шумів у книжці
3.	Послаблення перистальтики кишечника
4.	Припинення жуйки

8. Назвіть з якою метою застосовують настойку чемериці при гіпо- і атонії передшлунків

1.	Для відновлення ферментативних процесів у передшлунках
2.	Для послаблення моторної функції передшлунків
3.	Для знешкодження токсичних продуктів у передшлунках
4.	Для відновлення моторної функції передшлунків.

9. Назвіть хворобу рубця, яка характеризується запаленням і ушіленням сосочків рубця внаслідок надмірних нашарувань лускатих епітеліальних клітин з наступним злушенням їх і утворенням дефектів на слизовій оболонці.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

10. Назвіть хворобу рубця, що характеризується зниженням рН рубцевого вмісту, порушенням травлення та ацидотичним станом організму

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

11. Розставити у відповідності до мікроелементозів наступні характерні для них симптоми:

А. Йодна недостатність	1. Низькорослість
В. Гіпокальціоз	2. Спотворення смаку
	3. Гіпофункція щитоподібної залози
	4. Анемія
	5. Зниження вмісту в крові вітаміну В ₁₂

12. Назвіть захворювання яке характеризується переповненням рубця газами внаслідок посиленого їх утворення і затримки відходження із рубця.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

13. Перерахуйте лікарські засоби показані при виразковій хворобі

1.	В'язучі
2.	Діуретичні
3.	Кровоспинні
4.	Знеболюючі
5.	Нестероїдні протизапальні

14. Специфічним симптомом фібринозного перикардиту є:

1.	перикардіальні шуми тертя;
2.	перикардіальні шуми плескоту;
3.	збільшення ділянки абсолютного серцевого притуплення;
4.	переповнення яремних вен.

15. Назвіть засоби для корекції рН вмісту рубця при ацидозі

1.	Натрію гідрокарбонат
2.	Кисле молоко
3.	Цукор
4.	Оцтова кислота
5.	Лужні суміші

16. Перерахуйте магнітні зонди які використовують для профілактики травматичного ретикуліту у ВРХ

1.	зонд Коробова
2.	зонд Черкасова
3.	петлевидний зонд Хохлова
4.	зонд Телятнікова
5.	носо-стравохідний зонд

17. Розставити якій із хвороб відповідають наведені симптоми

А. Перитоніт	1. Підвищення температури тіла
Б. Асцит	2. Болючість в ділянці черева
	3. Наявність трансудату в черевній порожнині
	4. Наявність в черевній порожнині рідини із вмістом білка більше 3%, лейкоцитами, мікроорганізмами та гнійними тільцями
	5. Завжди хронічний перебіг
	6. Температура тіла в межах фізіологічних коливань

18. Який відділ складного шлунка у новонароджених телят починає функціонувати з першої доби життя?

1	Рубець
2	Книжка
3	Сітка
4	Сичуг

19. Назвіть хворобу травного тракту жуйних під час диференційної діагностики якої потрібно враховувати такі інфекційні захворювання як сибірка і емфізематозний карбункул

1.	Ацидоз рубця
2.	Тимпанія рубця
3.	Зміщення сичуга
4.	Алкалоз рубця

20. Назвіть хворобу стравоходу під час якої може розвиватися гостра тимпанія рубця

1.	Запалення
2.	Параліч
3.	Закупорення
4.	Розширення

21. Назвіть які засоби застосовують для відновлення моторної функції передшлунків?

1.	Настойка чемериці
2.	Розчин іхтіолу
3.	Карбахолін
4.	Тіамін

22. У корови, після того як її завернули із заготівельного пункту, швидко розвинулись ознаки збудження, переляку, задишки. Дихання напружене, прискорене. Тварина стоїть широко розтавивши кінцівки. Ніздрі розширені. При аускультатії – вологі хрипи. При видиху з носових отворів – піна з червонуватим відтінком. Ціаноз. Переповнення яремних вен. $t^{\circ} 38,5^{\circ}\text{C}$. Поставте ймовірний діагноз?

1.	Набряк легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Емфізема легень
4.	Гангрена легень

23. Перерахуйте показання для діагностичної плевральної пункції

1.	Стійке випотівання.
2.	Підозра на емпієму плеври.
3.	Значне підвищення температури тіла
4.	Неясні причини випотівання.
5.	Зниження працездатності

24. Перерахуйте хвороби які виключають в диференційній діагностиці ексудативного плевриту

1.	Бронхіт
2.	Гідроторакс
3.	Аспірації на пневмонія
4.	Гангрена легень
5.	Перикардит

25. Перерахуйте новокаїнові блокади показані при бронхопневмонії тварин

1.	Поперекова (паранефральна)
2.	Зірчастого симпатичного вузла
3.	Грудних вісцеральних нервів і пограничного стовбура
4.	Сакральна
5.	Паралюмбальна

26. Назвіть основні причини виникнення кетозу у корів:

1	Надлишок енергії в раціоні
2	Дефіцит енергії в раціоні
3	Знижений рівень білка в раціоні
4	Низьке цукрово-протеїнове співвідношення в раціоні
5	Знижений рівень жирів у раціоні

27. Під час призначення антибіотиків для лікування пневмоній враховують:

1.	розчинність препарату;
2.	чутливість мікроорганізмів дихальних шляхів;
3.	токсичність;
4.	синергізм дії.

28. У хворій корови спостерігається відсутність жуйки, $t^{\circ} 38,8^{\circ}\text{C}$, об'єм черева збільшений, ліва пахвина вирівнюється, вміст рубця твердої консистенції, при натискуванні утворюється ямка яка повільно зникає. Ваш діагноз?

1.	Алкалоз рубця
2.	Тимпанія рубця
3.	Парез рубця
4.	Румініт

29. Перерахуйте корми, згодовування яких у великій кількості є причиною виникнення відповідних захворювань у жуйних

А. Алкалоз рубця	1. Кукурудза в стадії молочно-воскової стиглості
Б. Ацидоз рубця	2. Зелена маса горохо-вівсяної суміші
	3. Цукровий буряк
	4. М'яса
	5. Карбамід
	6. Горохова дерть

30. рН вмісту рубця ВРХ в нормі становить:

1.	6,8 – 7,2
2.	6,0 – 6,5;
3.	7,5 – 8,0;
4.	5,5 – 6,0.

31 Назвіть хворобу з гострим перебігом, що характеризується підвищеною збудливістю, клонічними та тетанічними судомами внаслідок зниження в крові вмісту магнію.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

32. Назвіть мікроелементоз, що має переважно хронічний перебіг і характеризується порушенням гемопоєзу (анемія), зміною кольору волосся (депігментація), порушенням функцій органів травлення, дистрофічними процесами у центральній нервовій системі.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

33. Назвіть мікроелементоз, що характеризується порушенням функцій щитоподібної залози, серцево-судинної і нервової систем, обміну речовин.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

34. Назвіть недостатність якого вітаміну характеризується посиленою метаплазією й ороговінням епітеліальних клітин шкіри, слизових оболонок дихальних шляхів, травного каналу, сечостатевої системи, порушенням зору, відтворної функції та росту молодняка

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

35. Назвіть недостатність якого вітаміну проявляється порушенням процесів окиснення в органах і тканинах, переродженням і некрозом клітин печінки, м'язовою дистрофією.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

36. Назвіть захворювання новонародженого молодняка, яке характеризується порушенням секреторної, моторної, всмоктувальної і ексекреторної функцій травного каналу, зневодненням, дисбактеріозом та інтоксикацією організму.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

37. Які терапевтичні засоби використовують для зменшення бродильних процесів при періодичній тимпанії телят

1	глюкозу
2	молочну кислоту
3	настойку чемериці
4	фуросимід
5	тимпанол

38. Назвіть причини виникнення ендогенного ожиріння

1	Надлишок синтезу глюкогону
2	Недостатність синтезу глюкогону
3	Надлишок синтезу паратгормону
4	Недостатність синтезу тирокальцитоніну
5	Недостатність синтезу трийодтироніну

39. Нестача яких мікроелементів призводять до розвитку ензоотичної остеодистрофії

1	Кобальт
2	Мідь
3	Марганець
4	Йод
5	Селен

40. Назвіть причини виникнення пасовищної тетанії

1	Надлишкове надходження калію з кормом
2	Згодовування зеленої маси з пасовищ де росте біла конюшина
3	Різкий перехід від стійлового утримання до пасовищного, при відсутності в раціоні грубих кормів
4	Підгодівля в перехідний період тварин сіном, сінажем соломою
5	Надлишок ретинолу

41. Назвіть причини виникнення післяродової гіпофосфатемії у корів

1	Нестача у раціоні кальцію
2	Нестача вітаміну Д
3	Гіперфункція прищитоподібних залоз
4	Нестача у раціоні фосфору
5	Зниження вмісту інсуліну в крові

42. Назвіть основні причини виникнення вторинної остеодистрофії у тварин

1	Гіперфункція щитоподібної залози
2	Нестача в раціонах кальцію, фосфору та інших мінеральних елементів
3	Кетоз
4	Нестача в раціонах протеїну
5	Висококонцентратний тип годівлі (до 50,8 % енергії) зі значною нестачею сіна

43. Назвіть гормони, що виробляються в щитоподібній залозі

1	інсулін
2	тироксин
3	трийодтиронін
4	окситоцин
5	кортизол

44. Назвіть патогномонічні ознаки кетозу в корів

1	Гіперглікемія
2	Зниження продуктивності
3	Кетонлактія
4	Кетонемія

5	Розлади травлення
---	-------------------

45. Вторинна остеодистрофія розвивається при:

1	нестачі білків у кормах
2	надмірному накопиченню кетонів у тілі в організмі тварин
3	зниженні засвоєння Р
4	зниженні засвоєння Mg

46. Сприятливі умови для розвитку пасовищної тетанії створюються при:

1	жомовому, силосно-жомовому та бардяному типах годівлі, нестачі сіна і концентрованих кормів
2	однотипній висококонцентратній годівлі за нестачі в раціоні сіна
3	надлишку магнію в раціоні
4	випасанні на білій конюшині
5	різкому переході від стійлового утримання до пасовищного, при відсутності в раціоні грубих кормів

47. В основі патогенезу якого захворювання лежить нераціональне використання карбонату кальцію

1	ожиріння
2	міоглобінурія
3	аліментарна остеодистрофія
4	пасовищна тетанія
5	вторинна остеодистрофія

48. В основі патогенезу якого захворювання лежить порушення функцій щитоподібних та прищитоподібних залоз

1	міоглобінурія
2	аліментарна остеодистрофія
3	аліментарна дистрофія
4	вторинна остеодистрофія

49. Катіони якого мікроелементу нагромаджуються в зелених рослинах і сприяють виникненню гіпомагнемії?

1	фтору
2	цинку
3	калію
4	заліза
5	міді

50. В основі патогенезу якого захворювання лежить підвищення активності паратгормону?

1	пасовищна тетанія
2	аліментарна остеодистрофія
3	післяродова гіпофосфатемія
4	вторинна остеодистрофія
5	гіпокальціоз

51. Розставити у відповідності до захворювання обміну речовин наступні клінічні ознаки і показники крові

А. Аліментарна остеодистрофія	1. гіпофосфатемія
Б. Вторинна остеодистрофія	2. міокардіодистрофія
	3. гіпопротейнемія
	4. гіперфосфатемія
	5. негативна білково-осадова проба
	6. гепатодистрофія

52. Розставити у відповідності до захворювання обміну речовин терапевтичні засоби

А. Кетоз	1. глюкокортикоїди
Б. Ожиріння	2. гормони щитоподібної залози
	3. кетост
	4. фолікулін, синестрол, прогестерон
	5. зниження енергетичної забезпеченості раціону
	6. глюкоза, цукор або інші глюкогенні засоби

53. Яким хворобам обміну речовин відповідають наведені симптомокомплекси?

1. Пасовищна тетанія	А. Тремтіння м'язів, напруженість рухів, хиткість тазової частини тулуба. Тварина спотикається і падає, з певним зусиллям піднімає передню частину тулуба і набуває пози сидячого собаки. Парез задньої частини тулуба.
2. Міоглобінурія	В. Слабкість тазових кінцівок, атаксія, тварини неохоче рухаються. Поверхнева больова чутливість збережена. Вміст неорганічного фосфору у сироватці крові знижений
3. Післяродова гіпофосфатемія	С. Під впливом зовнішніх чинників збудливість тварини зростає, підвищується чутливість шкіри (гіперестезія), посилюється напруження м'язів, їх тремор, при тяжкому перебігу клонічні та тетанічні судоми.

54. Ензоотична атаксія ягнят це одна з форм:

1	гіпокупрозу
2	гіпокальціозу
3	дефіциту селену
4	дефіциту марганцю

55. Які з перерахованих препаратів застосовують для лікування хворих на білом'язову хворобу тварин

1	магнію сульфат
2	натрію селеніт

3	фероглюкін
4	цинку сульфат
5	токоферолу ацетат

56. Розставте симптоми у відповідності до захворювань:

A. Диспепсія	1. Загальне пригнічення, збільшення суглобів, викривлення хребта та діафізів трубчастих кісток, порушення координації рухів, гіпокальціємія і гіпофосфатемія
B. Бронхопневмонія	2. Загальне виснаження, втрата апетиту, часті проноси, дегідратація організму.
C. Д-гіповітаміноз (рахіт)	3. Загальне пригнічення, підвищена температура, кашель, витікання з носових отворів.

57. Розставте захворювання молодняку згідно класифікації:

A. Антенатальні	1. Кровотеча з пуповини.
B. Інтранатальні	2. Диспепсія
C. Неонатальні	3. Бронхопневмонія
D. Постнатальні	4. Відсутність анального отвору.

58. Назвіть причину за якою телятам і ягнятам до 2-тижневого віку протипоказане введення цукру до складу лікарських препаратів

1	відсутність в сичужному соку ферменту сахарози
2	відсутність в сичужному соку ферменту ліпази
3	відсутність в сичужному соку ферменту фруктази
4	відсутність в сичужному соку ферменту реніну

59. Молозивний токсикоз виникає за умов:

1	Надмірного згодовування молозива
2	Недостатнього згодовування молозива
3	Згодовування молозива, яке містить токсичні речовини
4	Згодовування молозива від корів-первісток

60. Які лікувальні засоби показані за гідроперикардиту?

1	Серцеві глікозиди
2	Антибіотики
3	Новокаїнові блокади
4	Сечогінні

Контрольні запитання для визначення рівня знань студентів

1. Які дієтичні корми застосовують для жуйних при захворюваннях органів системи травлення?
2. Які дієтичні корми застосовують для телят при захворюваннях органів системи травлення?
3. Який із методів фізіотерапії найчастіше застосовується при лікуванні хвороб системи травлення у жуйних?
4. Коли проводять планову диспансеризацію корів на племінних молочних фермах?
5. Коли проводять планову диспансеризацію телят у спеціалізованих господарствах?
6. Коли проводять планову диспансеризацію вівцематок?
7. Якими показниками визначається поживна цінність раціону жуйних?
8. Яке цукрово-протеїнове співвідношення повинно бути в раціоні для жуйних?
9. Який оптимальний рівень клітковини у сухій речовині раціону має бути для сухостійних і лактуючих корів?
10. Для забезпечення фізіологічного обміну речовин і народження життєздатного приплоду який відсоток за поживністю в структурі раціону сухостійних корів повинно становити сіно високої якості, соковиті корми і концентрати?
11. Які загальні симптоми хвороб серцево-судинної системи?
12. По якими ознакам диференціюють перикардит від гідроперикарду?
13. Що необхідно застосовувати жуйним при травматичному перикардиті?
14. Які основні заходи слід проводити в господарствах, неблагополучних з травматичного перикардиту?

15. Які абіотичні фактори є причиною виникнення катаральної бронхопневмонії у телят?
16. Який механізм виникнення тахікардії і тахіпноє при бронхопневмонії?
17. Назвіть основні симптоми у телят при катаральній бронхопневмонії?
18. Від яких респіраторних хвороб необхідно диференціювати катаральну бронхопневмонію у телят?
19. Які принципи лікування телят, хворих на катаральну бронхопневмонію?
20. Назвіть комплекс заходів з профілактики хвороб органів дихальної системи великої рогатої худоби та овець.
21. Назвіть первинну і вторинну причини обтурації стравоходу у жуйних?
22. Які основні клінічні ознаки закупорення стравоходу у жуйних?
23. Схема лікування жуйних при обтурації стравоходу.
24. Заходи профілактики закупорення стравоходу у жуйних.
25. Причини виникнення атонії і гіпотонії передшлунків у великої рогатої худоби та дрібних жуйних.
26. Які основні симптоми гіпо- і атонії передшлунків?
27. Принципи лікування тварин, хворих на гіпо- і атонію передшлунків.
28. Основні заходи профілактики гіпо- і атонії передшлунків
29. Визначення хвороби тимпанія рубця
30. Причини виникнення первинної тимпанії рубця з гострим перебігом
31. Причини виникнення вторинної тимпанії рубця з гострим перебігом у телят, ягнят і козенят
32. Симптоми гострої тимпанії рубця
33. Які хвороби необхідно диференціювати при гострій тимпанії рубця?
34. Принципи лікування гострої тимпанії рубця
35. Які заходи необхідно застосовувати для рефлекторної відрижки газів із рубця при тимпанії?
36. Коли проводять руміноцентез і румінотомію при тимпанії рубця
37. Основні заходи профілактики тимпанії рубця з гострим перебігом
38. Причиною травматичного ретикуліту і ретикулоперетоніту може бути...
39. Який механізм перфорації стінки сітки гострим предметом?
40. Які діагностичні прийоми використовують для виявлення больової реакції при травматичному ретикуліті?
41. Етіологія і патогенез безоарної хвороби телят і ягнят.
42. Симптоми безоарної хвороби у телят і ягнят.
43. Лікування та профілактика безоарної хвороби у телят і ягнят.
44. Причини казеїно-безоарної хвороби у телят, методи лікування та профілактика
45. Діагностика, лікування та профілактика молозивного токсикозу у телят
46. Причини порушення травлення (диспепсії) у новонароджених телят
47. Симптоми аліментарної і токсичної диспепсії у телят
48. Диференціальна діагностика аліментарної від аутоімунної і токсичної диспепсії
49. Принципи лікування телят, хворих на аліментарну, аутоімунну і токсичну диспепсію
50. Схема заходів щодо профілактики диспепсії у новонароджених телят
51. Причини виникнення кетозу у корів і кітних вівцематок
52. Симптоми кетозу у корів і кітних вівцематок
53. Принципи лікування корів і кітних вівцематок, хворих на кетоз
54. Схема заходів профілактики кетозу у корів і кітних вівцематок
55. Причини виникнення аліментарної і вторинної остеодистрофії у корів

- 56. Симптоми остеодинтрофії у корів
- 57. Методи лікування та профілактики остеодинтрофії у корів
- 58. Лікування та профілактика пасовищної тетанії у високопродуктивних корів
- 59. Профілактика і лікування білом'язевої хвороби та ензоотичної атаксії у ягнят
- 60. Профілактика хвороб імунної системи у телят

8. Методи навчання

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота, практична робота).

9. Форми контролю

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, екзамен письмовий).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Ветеринарні превентивні технології за внутрішньої патології високопродуктивних корів: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Голопура С.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г., Бойко Н.І. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. – 71 с.

2. Ветеринарні превентивні технології за внутрішньої патології молодняку жуйних тварин: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Голопура С.І., Грушанська Н.Г. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2014. – 70 с.

3. Лабораторна діагностика функціонального стану печінки: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Грищенко В.А., Грушанська Н.Г., Костенко В.М. – К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. – 79 с.

4. Мікроелементози жуйних тварин: методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» за спеціальністю Ветеринарна медицина / Голопура С.І., Костенко В.М., Цвіліховський М.І. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 79 с.

5. Робочий зошит з лекційного курсу дисципліни «Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб жуйних» (Частина 1) : методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 62 с.

6. Хвороби органів травлення жуйних: методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» за спеціальністю Ветеринарна медицина / Цвіліховський М.І., Костенко В.М., Грушанська Н.Г., Голопура С.І. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2018. – 83 с.

7. Методологічна оцінка клінічних і гематологічних показників в діагностиці, лікуванні та профілактиці анемії у тварин / [Цвіліховський М.І., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]. – К.: Видавничий центр НАУ, 2006. – 17 с.

8. Гіповітамінози жуйних / Голопура С.І., Костенко В.М., Цвіліховський М.І./ Методичні вказівки. Київ. ЦП "КОМПРИНТ", 2018 р. 56 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Ветеринарная диспансеризация сельскохозяйственных животных: Справочник / [В.И. Левченко, Н.А. Судаков, Г.Г. Харута и др.]; Под ред. В.И. Левченко. – К.: Урожай. 1991. – 304 с.

2. Ионов П.С. Внутренние незаразные болезни крупного рогатого скота / Ионов П.С., Кабыш А.А., Тарасов И.И. – М.: Агропромиздат, 1985. – 383 с.

3. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных / Кондрахин И.П. – М.: Агропромиздат, 1989. – 256 с.

4. Карпуть И.М. Незаразные болезни молодняка / Карпуть И.М. – Минск: Ураджай, 1994. – 286 с.

5. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [Судаков М.О., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]; за ред. М.О. Судакова. – [2-е вид.] – К.: Урожай, 1991. – 144 с.

6. Превентивні ветеринарні технології внутрішніх хвороб жуйних: навчальний посібник / [М.І. Цвіліховський, В.М. Костенко, С.І. Голопура, Н.Г. Грушанська]; за ред. М.І. Цвіліховського. – К.: «ЦП»КОМПРИНТ», 2017. – 344 с.

7. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2012. – Ч.1. – 528 с.

8. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2015. – Ч.2. – 610 с.

9. Внутренние болезни животных. 4-е изд. / [Щербаков Г.Г., Коробов А.В., Анохин Б.М. и др.]; Под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Коробова – СПб.: Лань. – 2005. – 736 с.

10. Современный справочник врача ветеринарной медицины / Под общ. ред. В.Г. Гавриша и В.А. Сидоркина. – Изд-е 8-е доп. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 608 с.

11. Судаков Н.А. Справочник по патологии обмена веществ у животных / Н.А. Судаков, А.Д. Грачёв, В.И. Берёза; под ред. Н.А. Судакова. – К.: Урожай, 1984. – 240 с.

Допоміжна

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.

2. Внутрішні незаразні хвороби сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза; За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с.

3. Корма и питание / Энсмингер М.Е., Оулдфилд Дж.Е., Хейнеманн У.У.; пер. с англ. – Издательская компания Энсмингера, Калифорния, США. – 974 с.

4. Профилактика и лечение незаразных болезней животных в спецхозах и комплексах / [В.Е. Чумаченко, Г.А. Хмельницкий, В.П. Полищук и др.]; Под ред. В.Е. Чумаченко. – К.: Урожай, 1990. – 136 с.

5. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П.І. Вербицький, П.П. Достоевський. – К.: «Урожай», 2004. – 1280 с.

6. Профилактика и лечение незаразных болезней животных в спецхозах и комплексах / [В.Е. Чумаченко, Г.А. Хмельницкий, В.П. Полищук и др.]; Под ред. В.Е. Чумаченко. – К.: Урожай, 1990. – 136 с.

7. Хенниг А. Минеральные вещества, витамины, биостимуляторы в кормлении сельскохозяйственных животных / Хенниг А. – М.: Колос, 1976. – 560 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://diseasecattle.ru/>

2. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України

3. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра терапії і клінічної діагностики

Анотація

робочої навчальної програми з дисципліни «Превентивні технології забезпечення здоров'я продуктивних тварин» магістерської програми «Ветеринарні превентивні технології забезпечення здоров'я тварин» (для студентів ОС «Магістр»)

Курс	1–2
Семестр	2–3
Число тижнів	23
Число кредитів	5,4
Лекцій, год.	23
Лабораторних робіт, год.	76
Самостійна робота, год.	62
Форма звітності	комплексний іспит

Навчальною програмою передбачено удосконалення теоретичних знань і практичних навичок з діагностики внутрішніх хвороб продуктивних тварин, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації профілактичних і лікувальних заходів в залежності від конкретних умов утримання, годівлі та продуктивності тварин.

По закінченню вивчення цієї дисципліни магістрант повинен знати і володіти сучасними методиками і методами дослідження хворих продуктивних тварин, вміти розпізнавати їх хвороби, проводити лікування та профілактику внутрішніх хвороб продуктивних тварин.